

Anyagilag megérte az elszakadás, de a falu közössége is nagyot fejlődött

Algyő tíz éve lett önálló

Az „új művházat” még szegedi városrészként kapta Algyő, de a faluház az önállósulás félszaka lett

Fotó: Segesvári Csaba

Újjászületését ünnepli Algyő: ma tíz éve, hogy népszavazással mondták ki, el kívának szakadni Szegedtől. Az évtized mérlege? Szeged hat év alatt 427 millió forint értékben fejlesztett, az önállóság első évében már 325 millió forint saját bevétellel gazdálkodhatott a falu. Az algyőiek jól döntöttek.

Algyő városrésze 1990–1996 között összesen 427 millió 297 ezer forintot költött Szeged önkormányzata: elkészült – többek között – a szennyvíztisztító, földhűtőfal faluház. Végre volt egy szép és tágas közösségi hely, ahol összegyűlhetnek az algyőiek – megvitatni közös dolgaikat.

Szegedhez csatolták a közeli falvakat 1973-ban – egy tollvonással. E községek egy része – például Tápé, Kiskundorozsma – a 90-es évek elejére összenőtt a várossal, de Algyő elkülönült helyzete megmaradt. A rendszerváltozás utáni önállósulási törekvéseknek itt az anyagi alapja is biztosabbnak tűnt, mert számíthattunk a jórészt a Mol-tól származó iparüzési adóra. Ez is oka annak, hogy – Tápéval ellentétben – itt sikeres népszavazás mondta ki a Szegedtől történő leválást – emlékeztetett a történetekre a szombati ünnepi képviselő-testületi ülésen Piri József polgármester.

Az iparüzési adóból származó bevétel nagyságát a népszavazás évében 40 millió forintra

becsülték, aztán 1998-ban, az önállóság első évében 325 millió lett a valóság. Az önkormányzat rendelkezésére álló pénz fölhasználásáról a falufórumokon fölvetődött javaslatok alapján döntöttek a képviselők.

Az elmúlt tíz év összes fejlesztését hosszú lenne felsorolni, de a legtöbben talán arra büszkék, hogy az önerőből csatornázott falu minden utcája szilárd burkolatú, és

” A Tégla utca és a 47-es út sok éven át balesetveszélyes kereszteződésében kiépített körforgalom az újjászületett Algyő jelképe.

olyan saját beruházásokra is futotta, mint a fürdő- vagy a bölcsődeépítés. Több algyőitől is hallani: a Tégla utca és a 47-es út sok éven át balesetveszélyes kereszteződésében az önkormányzat anyagi hozzájárulásával

kiépített körforgalom az újjászületett Algyő jelképe.

– Az anyagi adottság egy dolog, azzal jól is kell gazdálkodni. Ugyanakkor a megvalósult fejlesztések, épületek, a felújított intézmények, s a falu működéséhez szükséges társaságok csak eszközök jelentettek ahhoz, hogy ennek a falunak a közössége magára találjon – fogalmaz a polgármester. Például még Szeged-Algyőn korábban csak néhány közösség vegetált, addig a mai nagyközségben húsznál is több civil szervezet virágzik. – Meggyőződésem: csak egy jól fejlett közösség tud jó célokat megfogalmazni. Ugyanakkor ezeket az elképzeléseket már nem szabad egyedül megvalósítani: a kistérséggel, a szomszédos településekkel is együttműködő közösséget kell alkotnia Algyőnek.

Ú. I.

FALUBÓL VÁROSRESZ

A Csongrád megyei tanács 1973-ban döntött, és az érintettek véleményét ki sem kérve, egyetlen határozattal a város részévé tett öt falut: Algyőt, Gyálát, Kiskundorozsma, Szőreget, és Tápét. A rendszerváltozáskor a kiskundorozsmai tervezék az önállósulást, de nem jutottak el a népszavazásig; a tápaiak voksolása 1992-ben nem volt sikeres. E kudarcok egyik oka, hogy az önállósulási törekvéseknek nem volt reális anyagi alapja.

Lezárult megyénk településeinek regionális felzárkóztatása

Makó kistérsége kétmilliárdot nyert

Tíz év alatt tízmilliárd forintot oszthatott szét a kistérségek felzárkóztatására a Csongrád Megyei Területfejlesztési Tanács. A kistérségek közül Mórahalom és Kistelek mellett Makó és mikrorégiója bizonyult a leg sikeresebbnek. A makói kistérség 17 települése közel kétmilliárd forintnyi támogatáshoz jutott. A tanács vezetője szerint ügyes pályázatokkal a leg sikeresebb fejlesztések megvalósítására nyílt lehetőség 1996-tól.

Több száz kilométernyi járda és aszfalttal burkolt földút, vízelvezető csatornák és önkormányzati épületfelújítások – a Csongrád Megyei Területfejlesztési Tanács tízéves tevékenysége során Makó kistérségének összesen közel kétmilliárd forint értékű pályázati forrást ítélt meg. Ez a támogatási lehetőség idén lezárult, ám az 1996-tól számított működés során a mórahalmi és a kisteleki mellett a makói mikrorégió bizonyult a leg sikeresebbnek.

– Rendkívül eredményes volt a makóiak munkája a támogatási időszak első felében. Előfordult, hogy más kistérségek egy eszten-

A CSONGRÁD MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI TANÁCS ÁLTAL ODAÍTELT PÁLYÁZATI FORRÁSOK

átlagos megoszlása a kistérségek között. (TFC, TEKI, CEDE, Decentralizált alapok)

Megyei programok	2,75%
Csongrádi kistérség	10,50%
Hódmezővásárhelyi kistérség	13,00%
Kisteleki kistérség	10,75%
Makói kistérség	22,00%
Mórahalmi kistérség	11,50%
Szegedi kistérség	14,00%
Szentesi kistérség	15,50%

Forrás: DM-gyűjtés

DM-grafika

dó alatt néhány pályázatot nyújtottak be csupán, Makóról pedig az első évtől kezdve volt, hogy évi száz, profin megírt pályázati anyag érkezett, így pusztán a mennyiségi előny miatt, arányában is több pénzhez jutottak a makóiak, mint a többi kistérség képviselői. Ezt követően Mórahalom és Kistelek pályázatai a leg sikeresebbek voltak, amíg egyenként forrásokat juttatni a szükséges feladatok ellátásához a megye minden területére – mondta lapunknak Bihari Ist-

ván, a Csongrád Megyei Területfejlesztési Tanács egyik vezetője.

A munka egyelőre nem zárult le, hiszen a tavaly elnyert pénzekből megvalósuló projektek közül több megvalósítása még folyamatban van. Az 1996-tól számított működés során a területfejlesztési tanács egyébként összesen közel tízmilliárd forintra döntött. Biharitól megtudtuk: a naponta használt utak, közművek mellett a legkülönbözőbb célokra juttattak pénzt, így pályázati forrásból épülhetett meg több falusi ravatalozó,

de kistelepülési polgármesteri hivatalok felújítására is futotta.

A világhálón is elérhető statisztikák adatait összevetve kiderül: az első támogatási etapban odaítélt támogatások átlagait tekintve jelentős előnyt mutat a makói kistérség, a csongrádi és a kisteleki dupláját, az összes forrás közel 22 százalékát a Maros menti tizenhét település kapta. Ám érdekes: az egy főre jutó támogatási átlagot tekintve épp Kistelek és térsége vezet Mórahalommal fej fej mellett.

Szerencsés alakult a pályázatok rendje. Megtudtuk: a legmaradottabb kistérségek adták be a legjobb anyagokat, így infrastrukturális szempontok alapján csaknem teljesen kiegyenlítődték a megyénken belül tapasztalható, egy évtizede még rendkívül látványos különbségek. Legkevesebb pénz a megyei programok megszervezésére jutott, és lélekszámának figyelembe vételével a legkisebb összeget, a pénzek közel 10 százalékát Csongrád nyerte, érdekes: Szeged kistérségéhez a pénzeknek mindössze 14 százaléka jutott.

I. SZ.

Értékeink

PANEK SÁNDOR

Ian McEwan brit író egyik kitűnő regénye azzal indul, hogy egy síró gyermekkel elszabadul egy léghajó, amit egyetlen ember igyekszik visszatartani. Hamarosan segítségére siet egy csoport, a kötelekbe kapaszkodva próbálják féken tartani a ballont, de egy szélroham felkapja azt. Hatan lógnak a köteleken, és dönteniük kell, hogy eleresztik-e. Öten eleresztik, egy embert pedig felkap a léghajó, s már a magasból zuhan le. Terheli-e felelősség a kötelet eleresztőket a kötelet szorongató emberrel szemben? Ez a dráma magya.

Hadd hozzam elő annak az óvónőnek az esetét, aki úgy érezte, a gyerekekre kevésbé hatnak a magyar népi kultúra dalai és mondókái, s egy reményvesztett próbálkozással rap stílusú dallamra tanított mondókákat. Úgy érezte, ha a hagyományos értékeket sem a család, sem a sokat nézett televízió nem közvetíti a gyerekeknek, hát neki kell óvatosan igazodnia az új viszonyokhoz. Ez az eset jól mutatja a pedagógusi munka talajvesztettségét. Milyen kultúrát, milyen erkölcsi értékeket közvetítsen az iskola, ha az a világ, ahol a tanuló felnő, a könnyen fogyasztható kulturális üzenetek gyártására rendezkedett be, a közösségi értékrend csúcsára pedig a házonszerzést helyezte? Állíthatja a tanár, hogy a tudás és a tisztesség elvont és közvetlenül nem kijelölhető elvei fontosak, amikor a diákja éppen az ellenkezőjét tapasztalja az életben? Állíthatja, hogy Babits Mihály egyetlen verse többet ér, mint az egész havi tévéműsor? Állíthatja, hogy a másik iránti figyelem és józan konfliktusmegoldás a célhoz vezető út, amikor tévéműsorok, közéleti viták garmadája propagálja az erőszakos, cinikus mintákat? Hanem, ha a pozitív értékek nem egyeznek az életben tapasztaltakkal, s a katedrálról visszatetsző lenne a társadalom „harc az élet” színvonalú életfilozófiáit képviselni, akkor mit közvetítsen a tanár? Válassza a „semleges” pedagógiát, amely amúgy is fából varikarika, s ne közvetítsen értékeket? Legyen első pados tanár, aki nem tudja megszerezni az osztály figyelmét? A tanári hivatás minden korábbinál jobban függ attól, hogy a társadalom képes-e biztosítani az értékeit. Az iskola enélkül magára marad.

Eleresztjük-e a kezünkbe kapott kötelet? Merthogy együtt tartjuk ezt az el-elszabaduló léggömböt, mondjuk ki, értékeink köteleibe kapaszkodva. A tudás, a mindennapi tisztesség, a műveltség és a józan törekvés kötelein lógunk, fel-felemelkedve a biztos földről, nem tudva egyikünk a másiktól, hogy milyen kitarítás lakik benne.

Szemtanúkat keresnek, 200 ezer a nyomravezetőnek

Cserbenhagyta áldozatát az autós

Életét vesztette egy 51 éves férfi, amikor feltehetően vasárnap hajnalban elütötte egy személygépkocsi az 5-ös főúton, Balástya közelében. A jármű vezetője segítségnyújtás nélkül továbbhajtott.

Egy halott férfit találtak az 5-ös út mellett, Balástyától egy kilométerre tegnap reggel. Erről a kisteleki rendőrségen tetek bejelentést. Mint M. Toronykő Márta, a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság sajtóreferense elmondta, a rendőrségi szemle megállapította, hogy a férfi halálát közlekedési baleset okozta. A százados azt is közölte, hogy az elsődleges adatok szerint az áldozat a hajnali órákban gyalogolt Szeged felé, amikor egy Budapest irányába tartó személygépkocsi elütötte. A helyszínen talált nyomokból a

rendőrség megállapította, hogy egy régebbi gyártmányú, piros színű gépkocsival gázolták el a férfit. Az autó jobb oldala megsérült, s a tükre is letört.

Az ügyben ismeretlen tettes ellen segítségnyújtás elmulasztásának büncselekménye miatt indult eljárás. A rendőrség várja mindazok jelentkezését, akik láthatták magát a balesetet vagy a helyszínen, annak közelében szokatlan dolgot észleltek, illetőleg tudomásuk van a fent leírt módon sérült gépjármű hollétéről. Hívják a 107-es, 112-es segélyhívókat, illetőleg a Telefonánú 06/80/555-111-es számát. A Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője a büntetőeljárás sikeres lefolytatása érdekében a nyomravezetőnek 200 ezer forint díjat tűzött ki. A rendőrség a nyomravezető személyét bizalmasan kezeli.

Megyék találkozója

MUNKATÁRSUNKTÓL

A megyék föl vállalkják a vidéki társadalom, a közösségek és emberek védelmét, legyen szó iskolákról, kórházakról, patikákról vagy a megszüntetésre ítélt vasutakról; erről, a megyék hatáskörének védelméről és az önkormányzati feladatok ellátásához szükséges források biztosításáról fogadtak el közös nyilatkozatot szombaton Ópusztaszeren a megyei önkormányzatok vezetői.

A Magyarországi Megyék V. Országos Találkozóján Ódor Ferenc, a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés elnöke azt mondta, a feladatok finanszírozás nélküli átadása az önkormányzatokat tartalékaik feladására kényszeríti, eladósodásukhoz vezet. A jelenlegi kormányzati politika az államadósságot áttolja az önkormányzatokra – közölte az elnök. Ha a jövőben is olyan mértékben alulfinanszírozottak lesznek, mint az idén, csökkenteni kell az ellátások színvonalát vagy további elbocsátások lesznek – szögezte le sajtótájékoztatóján Ódor.

A nyilatkozatot csak Sós Tamás Heves megyei elnök nem írta alá, aki a 19 megyei vezető közül egyedül szocialista. Azt mondta, nem a szakmai érdekképviseletre koncentrálna a nyilatkozat, hanem kormányellenes kritikát tartalmaz.

Mind a 19 megyei vezető támogatta viszont, hogy alapítványi hozzanak létre a Feszty-körkép megmentésére és az Ópusztaszeri Nemzeti Emlékpark fejlesztésére – jelentette be Magyar Anna, a Csongrád Megyei Közgyűlés elnöke. Mint már megírtuk, Horváth Gábor, a park új igazgatója korábban bejelentette: a körkép épülete felújításra szorul, a tetőzet rossz állapotban van, egy vihar bármikor tönkretelheti az emlékpark fő attrakcióját.